Kinder rechten commissariaat
Geeft kinderen een stem

Federaal Migratiecentrum
Centre fédéral Migration

Aanbeveling

Datum: 2 december 2025

Kinderen geboren in België met ouders van Palestijnse origine dreigen hun Belgische nationaliteit te verliezen

Myria, het Kinderrechtencommissariaat en de Délégué général aux droits de l'enfant (DGDE) vragen in deze gezamenlijke aanbeveling om het recht op nationaliteit van alle kinderen te waarborgen.

Kinderen geboren in België met ouders van Palestijnse origine dreigen hun Belgische nationaliteit te verliezen. Dat vergroot hun kwetsbaarheid en plaatst hen in een onzekere situatie: ze riskeren staatloos te worden, verliezen toegang tot sommige rechten en zien hun toekomstperspectief ernstig beperkt.

De Belgische nationaliteit van deze kinderen kwam voor het eerst onder druk te staan na een schrijven van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) in 2023 aan gemeenten en parketten. De federale Ombudsman en UNHCR trokken toen aan de alarmbel. Ook wij wezen kabinetten schriftelijk op de risico's, maar kregen geen afdoend antwoord om de rechten van deze kinderen te waarborgen. Intussen blijft DVZ de Belgische nationaliteit van deze kinderen ter discussie stellen, met gevolgen voor hun recht op gezinshereniging en het groeipakket.

De problemen waar deze kinderen en hun gezin mee geconfronteerd worden, zijn nog niet opgelost. Voor sommige gezinnen is de situatie vandaag bijzonder precair. Bovendien zorgt het gebrek aan uniformiteit in de behandeling van deze dossiers voor willekeur in strijd met basisprincipes inzake gelijke behandeling en rechtszekerheid. De intrekking van de nationaliteit verloopt vaak zonder inachtneming van de noodzakelijke juridische en procedurele waarborgen. Ook de rechtbanken lijken verdeeld in de wijze waarop deze dossiers moeten worden behandeld.[1]

Het herhalen en versterken van onze aanbevelingen is dan ook noodzakelijk om de urgentie te onderstrepen, maar ook om een correcte behandeling van deze problematiek voorop te stellen.

[1] ReA Mechelen, 22 mei 2025, nr. 24/428/A; ReA Leuven, 21 februari 2025, nr. 24/627/A; ReA Brussel, 24 juli 2025, nr. 24/3615/A.

We verwijzen naar onze eerdere aanbevelingen en sluiten ons aan bij de aanbevelingen van de federale Ombudsman en UNHCR België. In dit advies belichten we aanvullend enkele specifieke aandachtspunten vanuit kinderrechtenperspectief bij het intrekken van de Belgische nationaliteit. We verwijzen hierbij naar het VN-Kinderrechtenverdrag, het Verdrag tot beperking van staatloosheid en relevante rechtspraak.

Concreet schuiven we de volgende aanbevelingen naar voor:

- **Garandeer rechtszekerheid en een gelijke behandeling** via een uniforme toepassing van artikel 10 WBN, in lijn met internationale kinderrechtenverplichtingen.
- **Waarborg het recht van elk kind op een nationaliteit** en voorkom staatloosheid zolang niet bewezen is dat het kind volledig recht heeft op een andere nationaliteit.
- **Veranker het belang van het kind expliciet in de wet** bij alle beslissingen die betrekking hebben op nationaliteit, en **stel de evenredigheidstoets verplicht** bij elke beslissing tot intrekking van nationaliteit.
- **Voorzie een duidelijke motivering, informatie en beroepsmogelijkheden** zodat kinderen hun rechten effectief kunnen uitoefenen.

1. Recht op nationaliteit van kinderen onder druk: kader

Sinds de zomer van 2023 verstuurde de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) in meer dan 170 dossiers brieven naar gemeenten en parketten met het oog op het (laten) intrekken van de Belgische nationaliteit van in België geboren kinderen.[2] Deze kinderen hadden de Belgische nationaliteit verworven op basis van artikel 10 Wetboek van de Belgische nationaliteit (hierna WBN). Dat artikel bepaalt dat een kind dat geboren wordt in België en dat anders staatloos zou zijn, Belg is.

De brieven van de DVZ volgden op de indiening van een verblijfsaanvraag door ouders die een gezinshereniging met hun Belgisch kind wilden verkrijgen. Sommige gemeenten gingen daarop in en wijzigden de Belgische nationaliteit van de kinderen van ouders met Palestijnse afkomst in het Rijksregister naar ‘Palestijns’ of ‘onbepaald’. Dit was voor minstens 44 kinderen het geval, al ligt het werkelijke aantal wellicht hoger.[3]

Deze acties van de DVZ maken deel uit van een ruimere discussie over het al dan niet hebben van een nationaliteit van bepaalde personen van Palestijnse afkomst. Zowel bij hoven en rechtbanken, ambtenaren van de burgerlijke stand als het Openbaar Ministerie ontbreekt hierover eensgezindheid. Dat gebrek aan uniformiteit leidt tot rechtsonzekerheid en een ongelijke behandeling van kinderen, afhankelijk van hun woonplaats.

Gezinnen kunnen tegen de beslissing van de gemeenten in beroep gaan bij de familierechtbank. Momenteel zijn verschillende beroepen hangende. In de (weinige) beschikbare vonnissen waarvan wij kennisnamen, lijkt de rechtspraak verdeeld over de manier waarop deze problematiek moet worden behandeld.

[2] Antwoord Dienst Vreemdelingenzaken aan Myria op 1 oktober 2025.
[3] Antwoord Dienst Vreemdelingenzaken aan Myria op 1 oktober 2025.

2. Meerdere actoren uitten hun bezorgdheid

2.1. Schrijven Myria, KRC en DGDE, 2023

In 2023 schreven **Myria, het Kinderrechtencommissariaat en de Délégué général aux droits de l'enfant** samen een brief aan de kabinetten van Binnenlandse Zaken, Justitie en Asiel en Migratie. We vroegen verduidelijking en wezen tegelijkertijd op de internationale verplichtingen van België om te vermijden dat kinderen staatloos worden; om bij alle beslissingen over nationaliteit het belang van het kind in acht te nemen; om het recht op nationaliteit van kinderen te beschermen; en om bij het onderzoeken van dossiers steeds rekening te houden met de proportionaliteit en de impact op het gezin.

Volgens het toenmalige kabinet Asiel en Migratie ging het niet om een instructie van de staatssecretaris of van de DVZ. De DVZ informeerde gemeenten enkel over documenten die in het dossier van Palestijnse ouders zaten en die wezen op een nationaliteit – en dus geen staatloosheid – die kan worden doorgegeven aan het kind. Gemeenten moesten dan zelf oordelen wat ze met die informatie deden. Van de andere bevraagde ministers kwam geen reactie.

2.2. Jaarverslag Myria, 2024

Op 19 december 2024 publiceerde Myria de katern 'Nationaliteit'[4] van zijn jaarverslag 'Migratie in cijfers en in rechten 2024'. De katern bevat een analyse van de toepassing van artikel 10 WBN, in het bijzonder in de complexe Palestijnse context, en is tegelijk bedoeld als een instrument voor de betrokken actoren met het oog op het nakomen van hun internationale verplichtingen. Myria beveelt de correcte naleving van artikel 10 WBN aan door op korte termijn de Belgische nationaliteit toe te kennen aan kinderen die in België geboren zijn, zolang niet is aangetoond dat zij volledig recht hebben op een andere nationaliteit. In geval van een weigering of intrekking van de Belgische nationaliteit moet een met redenen omklede beslissing worden genomen, en alle dossiers waar een beslissing werd genomen zonder motivering van feitelijke en juridische gronden moeten bijgevolg ambtshalve opnieuw worden onderzocht. Ten slotte werd de eerdere aanbeveling herhaald om een wettelijke bepaling op te nemen in het Wetboek van de Belgische nationaliteit die verplicht om het hoger belang van het kind in aanmerking te nemen.

2.3. Federale Ombudsman en UNHCR, 2024

Ook andere organisaties en ombudsdiensten lieten van zich horen.

Zo onderzocht de **federale Ombudsman na klachten** de praktijk van de DVZ en stelt vast dat de DVZ zijn bevoegdheden wel degelijk overschrijdt met deze brieven. Volgens de federale Ombudsman kan de DVZ wettelijk geen instructies of adviezen geven aan gemeenten over Belgische nationaliteitskwesties. De exclusieve bevoegdheid om de Belgische nationaliteit toe te kennen aan kinderen die in België geboren zijn en staatloos zijn, komt toe aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de geboorteplaats, op basis van artikel 10 WBN.

[4] Migratie in cijfers en in rechten 2024 | Katern uit het jaarverslag

De federale Ombudsman vroeg de DVZ dan ook om deze instructie in te trekken. De DVZ bleef echter gelijkaardige brieven sturen naar gemeenten, waarbij slechts de verwijzingen naar een 'instructie' werden weggehaald.[5]

In een tweede aanbeveling[6] stelde de federale Ombudsman vast dat de DVZ de behandeling van bepaalde verblijfsaanvragen van ouders van een kind dat bij toepassing van artikel 10 WBN Belg is geworden onbeperkt opschort, terwijl men intussen via verschillende wegen de bevoegde instanties tracht te overtuigen de Belgische nationaliteit van het kind in te trekken. De federale Ombudsman concludeert dat de DVZ nog steeds zijn bevoegdheden overschrijdt, daarbij een ongenuanceerd standpunt brengt, te weinig voorzichtigheid aan de dag legt, en geen rekening houdt met internationale verplichtingen inzake het hoger belang van het kind en de voorwaarden omtrent het afnemen van het Unieburgerschap. Zowel de beslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand als de wettelijk voorziene termijnen en procedures om een beslissing te nemen over een verblijfsaanvraag moeten worden gerespecteerd.

UNHCR België, de VN-Vluchtelingenorganisatie in België, deelde via een document verschillende aanbevelingen om ervoor te zorgen dat de Belgische wetgeving wordt uitgevoerd in overeenstemming met de internationale verplichtingen van België, met name het Verdrag tot beperking van staatloosheid uit 1961 en het VN-Kinderrechtenverdrag. Hierbij ligt de nadruk op het principe dat het belang van het kind altijd voorop moet staan in alle beslissingen die kinderen aangaan.[7]

3. Meldingen en klachten over intrekking van de Belgische nationaliteit en de gevolgen ervan

In 2024 en 2025 kregen onze diensten verschillende meldingen en klachten. Het gaat over:

- het intrekken van de Belgische nationaliteit van in België geboren kinderen van Palestijnse origine – een algemeen problematische praktijk aangezien er ernstige vragen kunnen worden gesteld bij het bestaan van een Palestijnse nationaliteitswetgeving, laat staan de mogelijkheid tot doorgeven van die nationaliteit8;
- plotse beslissingen van gemeenten om de Belgische nationaliteit in te trekken zonder de betrokken gezinnen hiervan op de hoogte te stellen;
- gebrek aan informatie over beroepsmogelijkheden;
- het opvragen van bewijs van economische participatie bij een nationaliteitsverklaring van ouders van een kind dat Belg is geworden bij toepassing van artikel 10 WBN;
- het terugvorderen van het groeipakket na het intrekken van de Belgische nationaliteit;

[5] Federale Ombudsman, aanbeveling 2023/06 aan de Dienst Vreemdelingenzaken, 31 januari 2024, https://www.federaalombudsman.be/sites/default/files/2024-01/Aanbeveling%202023.06%20aan%20DVZ%20Belgische%20kinderen%20van%20Palestijnse%20oorsprong.pdf.

[6] Federale Ombudsman, aanbevelingen 2024/04 en 2024/05 aan de Dienst Vreemdelingenzaken en de Minister van Justitie, 9 januari 2025, Aanbevelingen 2024.04 en 2024.05 - De rechten van kinderen die in België geboren worden .pdf.

[7] UNHCR, opmerkingen betreffende de toepassing van artikel 10 van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit, maart 2024, https://www.refworld.org/legal/natlegcomments/unhcr/2024/fr/147914.

[8] Zie analyse in Migratie in cijfers en in rechten 2024 | Katern uit het jaarverslag.

- een gemeente die beslist om de Belgische nationaliteit niet in te trekken waarna de DVZ wel de F-kaart introk van de ouders.

Een bijzonder problematische praktijk daarbij is het wijzigen van de Belgische nationaliteit naar de vermelding 'onbepaald' in het Rijksregister. In deze gevallen maakte de Belgische nationaliteit geen plaats voor een andere, duidelijk geïdentificeerde, nationaliteit, maar werden de kinderen integendeel in een onzekere situatie geplaatst.

4. Kinderrechten in de praktijk van nationaliteitsbeslissingen

We onderschrijven de aanbevelingen van de federale Ombudsman en UNHCR België. Toch willen we in dit gemeenschappelijk standpunt ingaan op enkele aanbevelingen die raken aan specifieke kinderrechten en aan klachten en meldingen die bij onze diensten terechtkwamen. We steunen hierbij op het VN-Kinderrechtenverdrag, het Verdrag tot beperking van staatloosheid van 1961, maar ook op relevante (nationale en Europese) rechtspraak.

Staten hebben de soevereine bevoegdheid om nationaliteitsregels op te stellen en migratie te controleren, maar dit moet steeds conform de mensen- en kinderrechten worden uitgeoefend. Aangezien België zowel het Verdrag tot beperking van staatloosheid als het VN-Kinderrechtenverdrag ratificeerde, zijn deze verdragen bindend voor België. Dit betekent dat bij elke toekenning, weigering of intrekking van de Belgische nationaliteit op basis van artikel 10 WBN, ambtenaren van de burgerlijke stand en rechtbanken rekening moeten houden met:

4.1. Het recht van het kind om een nationaliteit te verwerven en zo te vermijden dat kinderen staatloos worden

Artikel 1 van het Verdrag tot beperking van staatloosheid van 1961

De staat op wiens grondgebied het kind geboren is, verleent zijn nationaliteit aan een kind dat anders staatloos zou zijn.

Artikel 10 §1 Wetboek van de Belgische nationaliteit

Belg is het kind geboren in België en dat, op gelijk welk ogenblik voor de leeftijd van achttien jaar of voor de ontvoogding voor die leeftijd, geen andere nationaliteit bezit.

Artikel 7 van het VN-Kinderrechtenverdrag: recht op naam en nationaliteit

1. Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd.

2. De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn.

Artikel 8 van het VN-Kinderrechtenverdrag: behoud van identiteit

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging.

2. Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit zo snel mogelijk te herstellen.

Uit artikel 10 WBN volgt dat een kind dat in België geboren is, Belg is wanneer het geen andere nationaliteit heeft (of die na de geboorte verloren is), tenzij een andere nationaliteit kan bekomen worden via een administratieve procedure bij de diplomatieke of consulaire overheden van het land waarvan (één van) de ouders het staatsburgerschap bezit(ten).

Artikel 10 WBN reflecteert dus artikel 1 van het Staatloosheidsverdrag. Artikelen 7 en 8 van het VN-Kinderrechtenverdrag specifiëren het recht op nationaliteit van elk kind. Deze artikelen waarborgen dat kinderen een officiële identiteit krijgen en behouden, wat essentieel is voor hun persoonlijke en sociale ontwikkeling. Het Kinderrechtenverdrag verplicht de staten die het hebben geratificeerd om stappen te ondernemen om staatloosheid bij kinderen te voorkomen en om zorg te dragen dat kinderen een nationaliteit verkrijgen en niet onrechtmatig van hun nationaliteit worden beroofd.

De nationaliteit van kinderen speelt een belangrijke rol in verschillende aspecten van hun leven. Het gaat niet enkel om een administratieve status; het gaat om een basisrecht dat toegang geeft tot andere rechten. Nationaliteit vormt een cruciaal onderdeel van de identiteit van een kind en heeft vergaande implicaties voor hun toekomst. Kinderen die hun Belgische nationaliteit verliezen of geen nationaliteit krijgen, lopen een verhoogd risico op uitsluiting want ze worden geconfronteerd met heel wat drempels bij het verkrijgen van onderwijs, gezondheidzorg en andere basisrechten. Staatloze kinderen zijn kwetsbaar en worden vaak benadeeld, waardoor zij zich niet ten volle kunnen ontwikkelen en ontplooien. Voor sommige kinderen betekent dit eveneens geen wettig verblijf, dus ook geen mogelijkheid tot reizen, geen studentenjobs, geen bankrekening openen, en moeilijke toegang tot onderwijs en gezondheidszorg.

In enkele gevallen wijzigde de Belgische nationaliteit naar een onbepaalde nationaliteit. Het doel van artikel 10 WBN is echter net om te vermijden dat een in België geboren kind staatloos zou zijn, conform de internationale verplichtingen van België in het Verdrag van New York van 30 augustus 1961 tot beperking der staatloosheid. In het licht van deze (inter-)nationale verplichtingen kan de Belgische nationaliteit bijgevolg enkel plaatsmaken voor een andere nationaliteit. Indien het niet vaststaat dat het kind een andere nationaliteit bezit, moet het de Belgische nationaliteit behouden.

4.2. Het belang van het kind

Artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag: belang van het kind

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

Bij elke maatregel of beslissing die impact heeft op minderjarigen, zijn overheden en betrokken instanties verplicht om het belang van het kind als eerste overweging in acht te nemen. Dat betekent dat zij dit belang van het kind inhoudelijk moeten bepalen, beoordelen en zorgvuldig afwegen tegenover andere belangen.

De algemene commentaar nr. 14 van het VN-Kinderrechtencomité biedt hiervoor een belangrijk kader.[9] Deze verduidelijkt hoe het belang van het kind geïnterpreteerd moet worden en in welke situaties het van toepassing is. In deze Algemene Commentaar benadrukt het VN-Kinderrechtencomité expliciet dat bij beslissingen over toegang tot nationaliteit administratieve overheden het belang van het kind als uitgangspunt moeten nemen.[10]

Concreet betekent dit dat bij beslissingen over de toegang tot nationaliteit (artikel 10 §1 WBN) maar ook bij beslissingen tot weigering of intrekking van de Belgische nationaliteit (artikel 10 §3 WBN), administratieve overheden – in concreto de ambtenaar van de burgerlijke stand – rekening moet(en) houden met het belang van het kind als eerste overweging.

In dezelfde General Comment benadrukt het VN-Kinderrechtencomité dat het belang van het kind beoordelen, ook inhoudt dat kinderen volledig moeten kunnen genieten van alle rechten van het VN-Kinderrechtenverdrag.[11] Het belang van het kind kan nooit worden geïnterpreteerd op een manier die andere kinderrechten schaadt. Alle rechten in het verdrag zijn immers gelijkwaardig. Het belang van het kind is dus geen afweging tegenover rechten, maar net een bescherming van alle rechten. Wanneer kinderen hun nationaliteit verliezen of er nooit één krijgen, worden ook andere rechten ernstig bedreigd of zelfs geschonden.

In de huidige dossiers is er geen enkele indicatie dat de ambtenaar van de burgerlijke stand het belang van het kind bepaalde, beoordeelde en afwoog tegenover andere belangen en waarbij alle andere rechten van het kind ook werden gewaarborgd. Dit is problematisch en in strijd met het VN-Kinderrechtenverdrag. Het volstaat ook niet om die afweging pas in hoger beroep te maken. Plotse beslissingen van gemeenten om de Belgische nationaliteit in te trekken zonder de betrokken gezinnen hiervan op de hoogte te stellen en een gebrek aan informatie over beroepsmogelijkheden zijn sowieso niet in het belang van het kind.

4.3. Evenredigheidsbeoordeling en impact op het kind/gezin

Het intrekken van de Belgische nationaliteit heeft in de meeste gevallen ook het verlies van het Europees burgerschap tot gevolg, meer bepaald omdat het kind in kwestie na afneming van de Belgische nationaliteit doorgaans ook geen andere nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie meer bezit.

Het Grondwettelijk Hof benadrukt in die gevallen dat bij het verlies van nationaliteit de persoonlijke situatie van het kind zorgvuldig moet worden onderzocht. Er moet rekening worden gehouden met de gevolgen van het verlies van de Belgische nationaliteit en de rechten die daarmee verdwijnen, vooral voor het privé- en gezinsleven van het kind en zijn

[9] VN-Kinderrechtencomité, General Comment nr. 14 on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary considerations (art. 3, para 1), https://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/gc/crc_c_gc_14_eng.pdf
[10] Idem, §30.
[11] Idem, §4.

persoonlijke ontwikkeling, waaronder de mogelijkheden voor legaal verblijf als vreemdeling. Het belang van het kind moet hierbij altijd voorop staan.[12]

Ook het Hof van Justitie van de Europese Unie stelt dat bij het intrekken van de Belgische nationaliteit van kinderen, de individuele situatie van het kind moet worden onderzocht. Een intrekking van het Unieburgerschap is volgens het Hof van Justitie enkel mogelijk wanneer er een legitieme reden voor is. In dergelijke situaties moet steeds een evenredigheidstoets plaatsvinden.[13] Hierbij moet onder meer nagegaan worden of het verlies van de nationaliteit onevenredige gevolgen heeft voor het gezinsleven. Bij de beoordeling moet het verlies van nationaliteit in overeenstemming zijn met de grondrechten, in het bijzonder het recht op een gezinsleven. Specifiek voor minderjarigen moet deze toets ook een afweging in het licht van het belang van het kind bevatten.[14]

Hoewel vereist, blijkt uit de dossiers waarvan wij kennisnamen op geen enkele manier dat deze evenredigheidstoets plaatsvond. Zelfs in gevallen waar wel een schriftelijke beslissing werd meegedeeld, ontbreekt elk spoor van een motivering op basis van de evenredigheidstoets. Deze evenredigheidstoets zal in de praktijk (mogelijk) pas gebeuren wanneer beroep wordt aangetekend bij de familierechtbank tegen de intrekking van de Belgische nationaliteit.

De vraag rijst of het wel volstaat om deze toets pas in graad van beroep te laten plaatsvinden.

Hoewel het Hof van Justitie in zijn rechtspraak consequent verwijst naar “de administratieve autoriteiten en, in voorkomend geval, de nationale rechter”, lijkt het in bepaalde gevallen wel ruimte te laten voor een a posteriori evenredigheidstoets door de rechter bij wie de zaak aanhangig wordt gemaakt.[15]

De meeste arresten gaan echter over situaties waarbij de nationaliteit van rechtswege verloren gaat, tenzij het betrokken individu zelf actie onderneemt.[16] In dergelijke gevallen moeten de nationale autoriteiten de evenredigheidstoets uitvoeren op het moment dat het betrokken individu beroep doet op de nationaliteit, bijvoorbeeld door vlak vóór het verlies toestemming te vragen tot behoud van nationaliteit of door een reisdocument aan te vragen.

Anders ligt het wanneer de staat zelf actief beslist om de nationaliteit af te nemen.[17] In die gevallen stelt het Hof duidelijk dat een beslissing die het definitief verlies van het Unieburgerschap tot gevolg heeft niet mag genomen worden zonder inachtneming van het evenredigheidsbeginsel en mits gegronde redenen.

---

[12] Grondwettelijk Hof, 19 januari 2023, n°12/2023, punt B.8.1., beschikbaar op https://nl.const-court.be/public/n/2023/2023-012n.pdf-012n.

[13] Zie bvb. HvJ, 18 januari 2022, nr. C-118/20, *JY v. Wiener Landesregierung* ,§51, https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=252341&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2180236.

[14] Hof van Justitie, 12 maart 2019, nr. C-221/17, *Tjebbes e.a*. §§44-45, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CJ0221 .

[15] Zie bvb.C-684/22. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat dit arrest expliciet handelde over een nationale problematiek waarbij het de beroepsrechter niet was toegelaten om de evenredigheidstoets uit te voeren.

[16] Het ging met name om een voorafgaande toestemming tot behoud van de Duitse nationaliteit wanneer men vrijwillig een buitenlandse nationaliteit verkrijgt (C-684/22), een verzoek tot behoud van de Deense nationaliteit bij het bereiken van de leeftijd van 22 jaar (C-689/21) of een verzoek tot het verkrijgen van een reisdocument wanneer men door langdurig verblijf in het buitenland de Nederlandse nationaliteit verloren heeft (C-221/17 – Tjebbes).

[17] In de arresten van het Hof van Justitie ging het voornamelijk om overwegingen van openbare orde.

Waar het Hof van Justitie in het arrest-Rottmann[18] nog aangaf dat het aan de nationale rechter was om de evenredigheidstoets uit te voeren, oordeelt het Hof in een recenter arrest[19] dat het aan de bevoegde nationale autoriteiten en de nationale rechterlijke instanties staat om na te gaan of het intrekkingsbesluit in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel.

Bij de toepassing van artikel 10, §3 WBN wordt de Belgische nationaliteit afgenomen/ingetrokken op initiatief van de ambtenaar van de burgerlijke stand die volledig autonoom[20] een nieuwe beslissing neemt over de hoedanigheid van staatloze van het betrokken kind.

Een dergelijke beslissing leidt rechtstreeks tot het verlies van het Unieburgerschap. Bovendien beschikt de ambtenaar van de burgerlijke stand over een zekere appreciatiemarge. Deze moet namelijk een inschatting maken of het betrokken kind nog steeds staatloos is, wat desgevallend ook een appreciatie van de nationaliteitswetgeving van een andere staat inhoudt. Deze beoordeling kan vanuit een rechtszekerheidsperspectief enkel gebaseerd zijn op elementen die zich nog niet hadden voorgedaan of redelijkerwijze nog niet gekend waren op het ogenblik van de initiële toekenning van de nationaliteit.[21]

Doordat de beslissing tot intrekking van de nationaliteit wordt genomen door de ambtenaar van de burgerlijke stand – die daarbij een zekere appreciatiemarge heeft en een nieuwe inschatting maakt van dezelfde feitelijke omstandigheden – lijkt het niet in overeenstemming met het Europees recht dat deze beslissing niet gemotiveerd wordt, noch dat er geen evenredigheidstoets plaatsvindt voor het nemen van het besluit die verder gaat dan de reeds noodzakelijke afweging van het hoger belang van het kind conform het VN-Kinderrechtenverdrag[22].

5. Concrete aanbevelingen:

Concreet schuiven Myria, het Kinderrechtencommissariaat en de Délégué général aux droits de l'enfant volgende aanbevelingen naar voor:

- **Garandeer rechtszekerheid en gelijke behandeling.** Zorg voor een geharmoniseerde en uniforme toepassing van artikel 10 WBN die alle kinderrechtenverplichtingen naleeft.
- **Respecteer, bescherm en realiseer het recht van elk kind op een nationaliteit.** Voorkom staatloosheid door de Belgische nationaliteit toe te kennen aan kinderen die in België geboren werden, zolang er geen bewijs is dat zij volledig recht hebben op een andere nationaliteit.
- **Veranker het belang van het kind in de wet.** Neem in het Wetboek van de Belgische nationaliteit een algemene bepaling op die verplicht om bij elke beslissing die kinderen aangaat het belang van het kind voorop te stellen. Hou bij beslissingen tot weigering of intrekking van de nationaliteit rekening met het belang van het kind als eerste overweging, met een grondige afweging van hun verblijfsperspectieven en rechten.

[18] C-135/08
[19] C118/20
[20] Desgevallend, bij twijfel, na advies van het Openbaar Ministerie.
[21] Zie in dezelfde zin HvJ EU, 18 januari 2022, C-118/20, §65.
[22] Cf. supra.

- **Stel de evenredigheidstoets verplicht bij verlies van de Belgische nationaliteit.** Bij intrekking van de Belgische nationaliteit van een in België geboren kind op grond van artikel 10 WBN moet een evenredigheidsbeoordeling worden uitgevoerd, in het bijzonder wanneer dit ook het verlies van het Unieburgerschap met zich meebrengt. Hierbij moet rekening worden gehouden met de gevolgen van het verlies van de Belgische nationaliteit en de rechten die daarmee verdwijnen. Het belang van het kind en de impact op het familieleven moet hierbij voorop staan.
- **Verplichte motivering.** Weigeringen en intrekking van nationaliteit moeten van bij het begin duidelijk gemotiveerd worden, met verwijzing naar de gebruikte wetgeving en een beoordeling van het belang van het kind. **Waarborg informatie en beroep.** Bij het intrekken van de Belgische nationaliteit van in België geboren kinderen, moeten gezinnen in begrijpelijke taal op de hoogte gebracht worden van de gemotiveerde beslissing, geïnformeerd worden over de beroepsmogelijkheid bij de familierechtbank en over de mogelijkheid om, indien nodig, een aanvraag tot internationale bescherming in te dienen.